

Budapestre vonatkozó újságcikk

Osztályozás

331.836

Szerző: Gyagyovszky Emil

Hely

Cím: A legszélső nyomoruság látóival. Az V. kerületi Népház.

Idő

"1925"

Forrás: Népszava

Személy

Bp.

1929. I. 27.

Helyszám

331.845 "1928"

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

A legszélső nyomoruság látóival.

Az V. kerületi Népház.

A gyógyításban jártas ember a rendelt orvosságból is meg tudja állapítani a beteg baját. Valahogy ilyenformán vagyunk a társadalom bajaival is. A nyomoruságnak, a nines-telenségnek ütőérére rátapintunk akkor is, ha fölkeresünk azokat a helyeket, ahol közjótékonyaság gyakorolnak, mert az ilyen jótékonyasági intézmények tevékenységéből és az adott segélyek igénybevételéből következethetünk az éhség és a szűkölködés nagyságára. Ami magát a társadalmi jótékonyaságot illeti, arról nekünk meg van a külön véleményünk. Tisztán áll előttünk, hogy jótékonyaságra csak

a mai társadalmi viszonyok keretein belül van szükség s hogy a nyomoruság okát ilyen módon nem lehet kiküszöbölni.

E megállapítások után bátran fordulhatunk a való élethez s ekkor meg kell állapítani, hogy nagyon sok az olyan ember, nagyon sok az olyan gyermek, akiben a mások könnyűlete tartja az életet. A munkához nem jutó férfiak és asszonyok rászorulnak az ingyenkenyérre, az éjszakai szállásra; a szegény emberek gyermekéit még nagyobb számban tarolná le a tél, ha a jótékonykodás foltozgató tevékenykedése nem próbálna a bajukon enyhíteni. Az állam föladatát csak az állam vállalhatja. A munkásszakszervezetek megtették és megteszik, ami az erejükből telik, őket tehát szemrehányás nem illetheti.

Ilyen körülmények között tehát tudomásul kell venni a közjótékonykodást, amely — sajnos — jelentős szerepet játszik az emberek téli nyomoruságában.

Az V. kerületi Népház

meglátogatása alkalmával megismerkedtünk a „Budapesti V. kerületi általános közjótékonyasági egyesület”-tel, amely — noha önálló szervezet — mégis mint a főváros hivatalos segítségnyújtásának egyik végrehajtója működik. A Vág-utcában levő Népház ugyanis a fő-

városé, ő bocsátotta a fenti egyesület rendelkezésére, hogy ott — híven programjához — segítsen az elesetteken.

A Lipótváros külső része már évtizedek előtt is a legszegényebb embereknek volt a gettója. A „fizenháromház”, a néhai Jaucsics-telep, a Vízafogó környéke sohasem volt a kiváltságo-

sak lakóhelye. Itt laknak azok a munkásesetládok, amelyeknek gyermekei hajtűvel összefogott, rongyos talpu cipőkben gázolják a sárat, havat, itt laknak azok a családok, ahol fázva, vágyakozva várják vissza az anyát, aki néhány kanálnyi meleg ételt hoz haza a népkonyhából. És innen rekrutálódnak a napközi melegedőszobák és éjjeli menhelyek szánandó

A nők melegedő szobájában.

páriái. Nem esoda tehát, ha e kerületben a közjótékonykodás évtizedes multra tekint vissza.

A segélyezések központja tehát a Népház. Háromemeletes középület. A közjótékonyasági egyesület — amelynek munkálkodását csak elismeréssel lehet illetni — öt szakosztályra osztva igyekszik a nyomoruságon enyhíteni.

Éjjeli szállást ad

a rászorultaknak. Az épületben több közös hálóteremmel rendelkezik. Kétszáznegyven ágy talál gazdát minden este. Az éjszakai szállás 24

Iskoláslányok háztartást tanulnak.

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

Forrás:

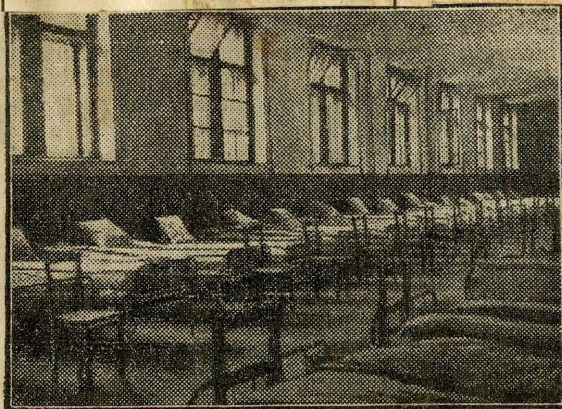
Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

Személy

A Népközlöny egyik hálóterme.

fillérbe kerül. Aki azonban utalványt hoz az előjáráságtól vagy az életvédelmi egyesülettől, az ingyen jut a szálláshoz. Az 1928. évben 633 férfi és 99 nő vette igénybe az ágyakat 87.936 esetben. Az igénylők 11.209 alkalommal ingyenutalvány alapján jutottak éjszakai szálláshoz.

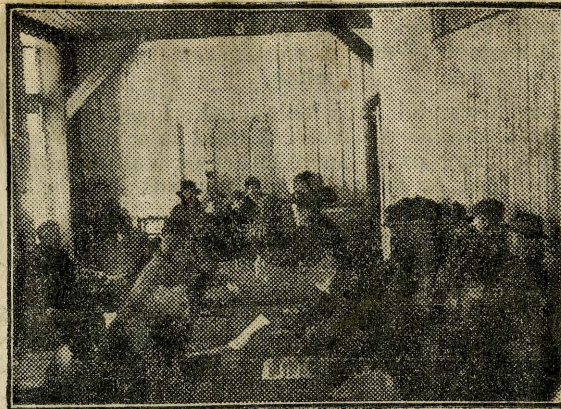
Az éjjeli szálló klienturája

a társadalom legkülönbözőbb osztályaiából rekrutálódnak. Saját bevallásuk szerint foglalkozásukat tekintve így oszlottak meg: szakmunkás 309, napszámos 265, különféle hivatalnok 62, kereskedő 33, irodaszolga 13, tanító 5, ügynök 9, mérnök 5, kertész 4, főiskolai hallgató 3, festőművész 2, jegyző 4, szobrász 1, orvostanhallgató 1, zenész 3, színész 2, újságíró 1, gazdász 1, nevelő 3, piaci árus 2, szállodai portás 1, magánzónó 1.

Az ágyak tágas termeket töltenek meg és a tisztaság ellen sem lehet kifogás. A férges látogató ruháit fertőtlenítik és hetenként egyszer mindenki tisztasági fürdőt vehet.

A népkonyha

a legrégebbi intézménye az egyesületnek. Ennek a berendezése is a fővárosé. A konyha nagyszerűen felszerelt: ragyogó üstökben főzik az ételkeket. A népkonyha rendez, kifogástalan

Munka és hajlék nélkül.

ebédeket és vacsorákat ad. Ingyen itt is csak utalvány ellenében adnak. Am a Népközlöny ebédlőjét sűrűn és rendszeresen fölkeresik a fizető vendégek is. Leves 6 fillérbe, főzelék 12 fillérbe, tészta 18 fillérbe, kenyér 5 fillérbe kerül. A hússal körettel 20–36 fillér között változik, úgy, hogy a legdrágább ebéd 77 fillérbe kerül. A népkonyha az elmúlt évben kiadott összesen 59.136 levest, 68.757 adag húst, 75.668 adag főzeléket, 76.228 adag tésztát és 5878 darab tojást.

A gyermekek bölcsődéje

ugyancsak a legrégebbi a budapestiek között. Erről mintázták a főváros újabb bölcsődéit.

Napi 30 fillérért a bevitt csecsemőt vagy kis gyermeket reggeltől estig fölügyelet alatt tartják, fürdetik, táplálják. Az elmúlt évben 171 gyermek fordult meg naponta a bölcsődében s a 6146 gondozási napból 3761 gondozási napot ingyen szolgáltatott az egyesület. A szülők így oszlanak meg: napszámos család 120, szakmunkás 20, mosónő 13, hivatalnoknő 4, öszeres 8, mázoló 2. Érdekes itt a „vándorkosár” nevű intézmény is. A lebetegedés előtt álló munkásnő egy kosárral gyermekkel együtt kap kölcsön, amit nyolchónapi használat után vissza szolgáltat.

A munkaiskola

intézménye is nagyon érdekes. Az egyesület a környékbeli szegény családok ismétlőiskolára köteles leánygyermekéi számára tartja fenn az iskolát s itt egyrészt elméleti, másrészt gyakorlati oktatásban részesíti őket. Nemcsak csipkekészítést, ruhavarrást tanulnak, hanem főlváltva főznek is a konyhában — a maguk számára. Azonfölül mosnak, vasalnak és tanulják az összes háztartási munkákat.

A melegedő szobák

most a legaktuálisabbak. Az egyik melegedő — férfi és nő külön — a Népközlöny lakói számára áll nyitva. A másik melegedőbe bemehet bárki, aki meckül a hideg elől. Itt is, ott is Gorkij ollára méltó kép. Komor és megdöbbenő... Lehajtott fejjel, szótlanul ülnek egymásmellett, van olyan, aki végignyult a fapadon és alszik: vajjon jó-e az álma?...

A népházi jótékonykodást

a főnti egyesület a főváros és a népjóléti miniszterium adományaiból, valamint a tagsági illetekekből gyakorolja. A nyomoruság azonban olyan nagy, hogy az éjszakai szállásra jelentkezők egy részét segítés nélkül kénytelenek kiutasítani az éjszakába. És ez a szomorú tény is mutatja, hogy a jótékonykodás — a legjobb szándék mellett is — nem több egy kis tapasztalásnál, amely a nagy sebek közepén szerényen meghuzódik... Gyagyovszky Emil.